

**ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРИВОРІЗЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ**

ФАКУЛЬТЕТ № 2

**КАФЕДРА ДЕРЖАВНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН
ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ

Галузь знань 08 «Право»
Спеціальність 081 «Право»
Освітній рівень перший бакалаврський
Освітньо-професійна програма «Право»
Шифр за ОПП: ОК 20

Мова навчання: українська

Кривий Ріг - 2024

Розробник:

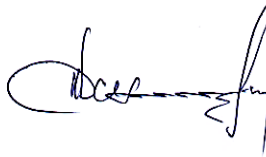
ЯСТРЕМСЬКА НАТАЛІЯ, доцент кафедри

державно-правових дисциплін та безпеки життєдіяльності, кандидат економічних наук, доцент

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри державно-правових дисциплін та безпеки життєдіяльності факультету №2 КННІ ДонДУВС

Протокол № 3 від «10» жовтня 2025 року

Завідувач кафедри

Руслан МИХАЙЛОВ

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Право»

Гарант ОПП

«11» 10. 2024 року

Катерина НЕСТЕРЕНКО

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача
2024-2025	10.10.2025	3	

1. ВСТУП

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Статус навчальної дисципліни:	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Кількість кредитів ЄКТС	3	
Загальна кількість годин:	90	
Модулів:	1	
Змістових модулів:	2	
Рік підготовки:	2-й	1-й
Семестр:	3-й	2-й
Лекції:	18 годин	8 годин
Семінарські:	22 години	8 годин
Практичні:	-	-
Самостійна робота:	50 години	74 години
Індивідуальні завдання (курсова робота):	не передбачено	
Підсумковий семестровий контроль:	Залік	
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:	1:1	1:5

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування системи знань та вмінь щодо практичних аспектів застосування норм міжнародного права в захисті прав людини та основоположних свобод; правильного тлумачення та застосування норм національного та міжнародного права захисту прав людини

Завдання: надати знання з основних теоретико-правових положень про ознаки, принципи, особливості та правове регулювання міжнародного захисту

прав людини, визначення заходів міжнародної відповідальності та її видів; дослідження механізмів різних систем захисту прав людини; визначення окремих видів міжнародного захисту прав людини; розвиток у здобувачів та здобувачок вищої освіти навичок самостійної творчої роботи при закріпленні теоретичних знань у ході вивчення курсу; закріплення навичок самостійного аналізу законодавства і правозастосовної практики ЄСПЛ.

1.3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Міждисциплінарні зв'язки: відповідно, до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми «Право» опанування дисципліни потребує попереднього вивчення освітніх компонентів у межах зазначеної освітньої програми: «Конституційне право», «Історія держави та права зарубіжних країн», Кримінальне право, Кримінальний процес, Цивільне право, Цивільний процес, Адміністративне право, Адміністративний процес, Судові та правоохоронні органи України, Міжнародне право.», «Адміністративне право», «Цивільне право», «Кримінальне право»,

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Навчальна дисципліна «Міжнародний захист прав людини» спрямована на опанування наступних компетентностей:

Результати навчання дисципліни	Програмні результати навчання									
	РН 2	РН 3	РН 4	РН 8	РН 11	РН 14	РН 18	РН 22	РН 23	РН 26
Здатність застосовувати знання з захисту прав та свобод людини у практичних ситуаціях	+		+	+	+	+	+	+	+	+
Здатність працювати в команді		+				+	+	+		
Вміння цінувати та поважати різноманітності і мультикультурності	+		+			+	+	+		+
Прагнення до збереження навколишнього середовища.			+				+		+	
Вміння цінувати та поважати гідність людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи	+		+							+
Вміння застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.	+	+	+	+			+	+	+	+

Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права	+	+		+						+
Вміння здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.	+	+	+				+	+		
Вміння застосовувати правові принципи та доктрини щодо захисту прав людини і її основоположних свобод	+		+	+		+	+	+	+	+
Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.		+		+						
Вміння аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.		+				+		+	+	
Вміння здійснювати критичний та системний аналіз правових явищ, відповідно до правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи та принципів захисту прав людини і її основоположних свобод.	+	+	+	+			+	+		
Вміння моделювати правові ситуації у професійній діяльності				+			+			
Здатність виявляти проблеми у правовому регулюванні і пропонувати способи їх вирішення				+		+	+	+	+	+

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	с/ з	п/з	ін д	ср			л	с/з	п/з	ін д
1	1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Загальні положення про захист прав людини в міжнародному праві	10	2	2	-	-	6	12	2	2	-	-	8
Тема 2. Становлення та розвиток інституту захисту прав людини на міжнародному універсальному рівні	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Тема 3. Становлення та розвиток інститут захисту прав людини на міжнародному регіональному рівні	10	2	2	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Тема 4. Обсяг та складові основних прав людини	14	4	4	-	-	6	14	2	2	-	-	10
Тема 5. Міжнародно-правове регулювання захисту окремих категорій осіб	12	2	4	-	-	6	14	2	2	-	-	10
Тема 6. Міжнародний універсальний інституційний механізм захисту прав людини	10	2	2	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Тема 7. Інституційні системи захисту прав людини	10	2	2	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Тема 8. Практика ЄСПЛ у справах щодо права на ефективний засіб юридичного захисту	10	2	2	-	-	6	14	2	2	-	-	10
Тема 9. Міжнародне співробітництво держав у боротьбі із злочинністю	6	-	2	-	-	4	6	-	2	-	-	4
Разом	90	18	22	-	-	50	90	8	8	-	-	74

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальні положення про захист прав людини в міжнародному праві

Природа та сутність прав людини. Характеристики прав людини. Класифікація прав людини. Концепція вразливості прав людини. Гендерна рівність як наскрізна ідея прав людини. Колізія прав людини.

Тема 2. Становлення та розвиток інституту захисту прав людини на міжнародному універсальному рівні

Правове регулювання захисту прав людини у період Ліги Націй. Правове регулювання захисту прав людини в діяльності Організації Об'єднаних Націй. Статут ООН, Загальна декларація прав людини 1948 р. ООН та інші універсальні органи щодо міжнародного захисту прав та свобод людини. Спеціалізовані установи ООН.

Тема 3. Становлення та розвиток інститут захисту прав людини на міжнародному регіональному рівні

Міжнародно-правове регулювання захисту прав людини в межах Ради Європи. Міжнародно-правове регулювання захисту прав людини в межах Організації з безпеки і співробітництва в Європі. Міжнародно-правове регулювання захисту прав людини в межах Європейського Союзу. Міжнародно-правове регулювання захисту прав людини в межах Співдружності Незалежних Держав. Міжнародно-правове регулювання захисту прав людини в межах Організації Американських Держав. Міжнародно-правове регулювання захисту прав людини в межах Африканського Союзу (до 2002 р. — Організація Африканської Єдності). Міжнародно-правове регулювання захисту прав людини в межах Ліги Арабських Держав. Міжнародно-правове регулювання захисту прав людини в межах Асоціації держав Південно-Східної Азії.

Тема 4. Обсяг та складові основних прав людини

Право на життя. Заборона катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання. Право на свободу та особисту недоторканність. Право на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції. Свобода думки, совісті та релігії. Свобода вираження поглядів. Свобода зібрань та об'єднання. Право на власність. Заборона дискримінації. Право на справедливий суд і на дієвий (ефективний) засіб юридичного захисту. Право на інформацію. Право на забезпечення особистої безпеки. Право притулку. Право на достатній життєвий рівень.

Тема 5. Міжнародно-правове регулювання захисту окремих категорій осіб

Захист прав жінок. Захист прав дітей. Захист прав осіб з інвалідністю. Захист прав осіб похилого віку. Захист прав пацієнтів. Захист прав жертв

злочину. Захист прав жертв тероризму. Захист прав осіб, які скоїли злочин, та ув'язнених осіб. Захист прав біженців, вимушених переселенців і переміщених осіб. Захист прав трудівників-мігрантів. Захист прав меншин і корінних народів. Захист прав апатридів.

Тема 6. Міжнародний універсальний інституційний механізм захисту прав людини

Статутні органи Організації Об'єднаних Націй у сфері захисту прав людини та їх процедури. Допоміжні органи. «Спеціальні процедури» в галузі захисту прав людини Організації Об'єднаних Націй та цільові фонди.

Посадові особи в галузі захисту прав людини. Договірні органи в галузі захисту прав людини та їх процедури

Інші спеціалізовані організації та форуми в галузі прав людини. Міжнародні неурядові універсальні організації в галузі захисту прав людини.

Тема 7. Інституційні системи захисту прав людини

Інституційна система захисту прав людини Ради Європи. Інституційна система захисту прав людини Організації з безпеки та співробітництва в Європі система захисту прав людини Європейського Союзу система захисту прав людини Співдружності Незалежних Держав. Інституційна система захисту прав людини Організації Американських Держав. Інституційна система захисту прав людини Африканського Союзу. Інституційна система захисту прав людини. Ліги Арабських Держав. Інституційна система захисту прав людини. Асоціації держав Південно-Східної Азії.

Тема 8. Практика ЄСПЛ у справах щодо права на ефективний засіб юридичного захисту

Вплив рішень Європейського суду з прав людини на національне право України. Правова основа процедури розгляду справ ЄСПЛ. Особливості функціонування Європейського суду з прав людини. Обсяг та складові права на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту. Зобов'язання держави щодо права на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту. Процедурні питання подання заяви до ЄСПЛ.

Тема 9. Міжнародне співробітництво держав у боротьбі із злочинністю

Міжнародне співробітництво у сфері правоохоронної діяльності: поняття, ознаки та класифікація. Форми міжнародного співробітництва та міжнародно-правової допомоги у сфері правоохоронної діяльності. Діяльність України в міжнародному співробітництві з питань правоохоронної діяльності. Система міжнародних інституцій у сфері правоохоронної діяльності. Міжнародна організація кримінальної поліції (ІНТЕРПОЛ). Європейський поліцейський офіс (ЄВРОПОЛ).

5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточне оцінювання знань здобувачів на денній та заочній формах здобуття вищої освіти в Університеті здійснюється за 4-бальною системою, де 5 балів відповідає оцінці «відмінно», 4 бали відповідає оцінці «добре», 3 бали відповідає оцінці «задовільно», 0 балів відповідає оцінці «незадовільно».

Підсумкове/семестрове оцінювання знань здобувачів за результатами вивчення освітніх компонент на денній та заочній формах здобуття вищої освіти в Університеті здійснюється за 100-бальною уніфікованою системою, яка поширюється на всі навчальні дисципліни незалежно від обсягу та тривалості викладання. Розподіл балів за формами організації освітнього процесу наведений в таблиці (див. таблицю 1).

Таблиця 1. Розподіл балів за формами організації освітнього процесу.

Денна форма	Заочна форма
Аудиторна робота – 40 балів	Аудиторна робота – 20 балів
Самостійна робота – 20 балів	Самостійна робота – 40 балів
Залік/екзамен – 40 балів	Залік/екзамен – 40 балів
Усього за навчальну дисципліну – 100 балів	Усього за навчальну дисципліну – 100 балів

Для денної форми навчання поточна успішність (кількість балів) Здобувачів за аудиторну роботу (на семінарських та практичних заняттях) визначається за такою формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{кількість аудиторних занять за семестр за аудиторну роботу}} * 8 =$$

поточна успішність (кількість балів) Здобувачів за аудиторну роботу (на семінарських та практичних заняттях), для яких оцінювання результатів навчання здійснюється за контрольними нормативами, визначається за такою формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{кількість нормативів за семестр за аудиторну роботу}} * 8 =$$

Коефіцієнт максимально можливого балу за аудиторну роботу, який для денної форми навчання складає 8, визначається шляхом ділення максимального балу за аудиторну роботу на максимально можливу оцінку (40/5=8).

Розподіл 20 балів за самостійну роботу визначається рішенням кафедри

з урахуванням змісту запропонованих у методичних рекомендаціях завдань на її виконання.

Для заочної форми навчання поточна успішність (кількість балів) Здобувачів за аудиторну роботу (на семінарських та практичних заняттях) визначається за такою формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{кількість аудиторних занять за семестр за аудиторну роботу}} * 4 =$$

поточна успішність (кількість балів) Здобувачів за аудиторну роботу (на семінарських та практичних заняттях), для яких оцінювання результатів навчання здійснюється за контрольними нормативами, визначається за такою формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{кількість нормативів за семестр за аудиторну роботу}} * 4 =$$

Коефіцієнт максимально можливого балу за аудиторну роботу, який для заочної форми навчання складає 4, визначається шляхом ділення максимального балу за аудиторну роботу на максимально можливу оцінку ($20/5=4$).

Розподіл 40 балів за самостійну роботу визначається рішенням кафедри з урахуванням змісту запропонованих у методичних рекомендаціях завдань на її виконання.

Підсумковий контроль – залік чи екзамен складається здобувачами в обов'язковому порядку.

– 36-40 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, надав/надала повну, вичерпну відповідь на поставлене запитання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти (або правильно відповів/відповіла на 90-100% тестових завдань). Максимальна кількість балів може бути знижена, якщо під час відповіді здобувач/здобувачка вищої освіти не зробив/зробила посилання на чинні нормативно-правові акти чи допустив/допустила незначні помилки.

– 28-35 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, надав/надала відповідь на питання але допустив/допустила помилки, що впливають на загальний висновок (або правильно відповів/відповіла на 70-89% тестових завдань);

– 20-27 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу чи допускає значні помилки, які приводять

до викривлення інформації (або правильно відповів/відповіла на 50-69% тестових завдань);

– 0-19 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти не може виконати завдання, не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання або робить принципові помилки, які викривляють усе рішення (або правильно відповів/відповіла менше ніж на 50% тестових завдань).

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання на семінарському чи практичному занятті слід врахувати певні рівні знань:

1. Теоретична відповідь

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, опрацювавши основну та додаткову літературу, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань у самостійній роботі;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний/здатна його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, поєднання теоретичних знань із практичними прикладами;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання.

2. Тест: правильне вирішення тесту оцінюється в 1 бал.

3. Задача: вважається вирішеною і оцінюється:

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, але не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти чи допустив незначні помилки;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти надав/надала відповіді не на всі поставлені в умовах питання, чи не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти, чи допустив значні помилки;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не правильно вирішив/вирішила задачу.

4. Реферативне повідомлення – оцінюється в 5 балів:

1 бал – належне оформлення реферативного повідомлення;

1 бал – глибока проробка теми (наявність достатньої кількості літературних джерел, наявність ґрунтовних висновків);

1 бал – теоретична обґрунтованість теми, визначення її актуальності, мети, завдань, чітко розроблений науковий апарат;

2 бали – грамотна і аргументована презентація реферату.

Кожну оцінку викладач/викладачка має аргументовано мотивувати.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок
82–89	Добре	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками
75–81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок
67–74	Задовільно	D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків
60–66		E	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям
35–59	Незадовільно	FX	Кредит не зараховано. Здобувачу/здобувачці вищої освіти надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
1-34		F	Кредит не зараховано. Здобувач/здобувачка вищої освіти повинен/повинна повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля)

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

1. Андрейченко С.С., Грушко М.В., Музика В.В. Міжнародне публічне право. Основні галузі та інститути. Навчально-методичний посібник. Київ: видво «Фенікс», 2021, 292 с.
2. Антонович М. Міжнародне публічне право: підруч. для студ. закладів вищої освіти. Київ: Юніком Інтер, 2023. 516 с.
3. Войціховський А. В. Міжнародне право: підручник. Харків: МВС України, Харків. нац. унт внутр. справ, 2020. 544 с.
4. Дахно І., Алієва-Барановська В. Право Європейського союзу. Київ: Центр навчальної літератури. 2017. 416с.
5. ЄДКІ 2023. «Право» та «Міжнародне право»: навч. посіб. / [уклад.: Л. О. Чернов]. Харків : Право, 2023. 202 с.

6. Загальна декларація прав людини: резолюція 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text

7. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: з поправками, внесен. відповідно до положень Протоколів №№ 11 та 14 з Протоколами №№ 1, 4, 6, 7, 12 та 13. *Право України*. 2010. № 10. С. 215–233.

8. Міжнародне кримінальне право (співробітництво держав у протидії злочинності): підручник / В. А. Гринчак, І. В. Земан, І. І. Когутич, О. К. Марін. Харків: Право, 2019. 440 с.

9. Міжнародне публічне право: підручник у 2 томах. За ред. В.В. Мицика. Харків: Право, 2020. 624 с.

10. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини: навч. посібник. За загальною редакц. Т.Л. Сироїд. Харків: Право, 2019. 494 с.

11. Перепьолкін С.М. Міжнародне співробітництво у сфері правоохоронної діяльності: конспект лекцій. Дніпро: ДДУВС МВСУ країни, 2016. 133 с.

12. Разметаєва Ю.С. Доктрина та практика захисту прав людини: навчальний посібник. Київ: ФОП Голембовська О.О., 2018. 364 с.

13. Сироїд Т.Л., Фоміна Л.О. Міжнародне право прав людини: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 564с.

14. Тетарчук І. Дяків Т. Міжнародне право. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 208с.

15. Шуміло І.А. Міжнародна система захисту прав людини: навчальний посібник. Київ: ФОП Голембовська О.О., 2018. 168 с.

Додаткові

1. Ваша заява до ЄСПЛ : Як подати заяву і якою буде процедура її розгляду. European Court of Human Rights Council of Europe. F-67075 Strasbourg cedex. 2019. URL: www.echr.coe.int

2. Гнатовський М. М., Короткий Т. Р., Хендель Н.В. Міжнародне гуманітарне право. Довідник для журналістів– 2-ге вид., доповн. Одеса : Фенікс. 2015. 92 с. URL: <https://redcross.org.ua/wp-content/uploads/2017/05/%.pdf>

3. Динис Г. Агресія Російської Федерації проти України та міжнародно – правові зобов’язання ERGA OMNES Росії перед іншими державами та

4. Д’едон Грегори Туан, Рева В. Європейський Суд з прав людини: нові виклики. Юридичний журнал. 2013. №4 (130)., С.104-114.

5. Енциклопедія міжнародного права: у 3 т. Т. 1 (А-Д). Київ : Академперіодика. 2014. 920 с.

6. Забезпечення прав людини у правоохоронній діяльності: навч. посібник / Кол. авт.; за ред. д.ю.н., доц. В.О. Боняк. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2017. 224 с.

7. Задорожній О. В., Антонович М. М., Бабін Б. В. Українська Революція гідності, агресія РФ і міжнародне право: монографія. 2014. 1016 стор.

8. Задорожній О. В. Анексія Криму – міжнародний злочин: монографія.

Укр. асоц. міжн. права, Ін-т міжн. відносин Київ. нац. ун-ту імені Т. Шевченка, каф. міжнар. права. Київ: К.І.С., 2015. 678 с.

9. Задорожній О. В. Міжнародне право в міждержавних відносинах України і Російської Федерації 1991–2014: монографія. Укр. асоц. міжнар. права, Ін-т міжнар. відносин Київ. нац. ун-ту імені Т. Шевченка, каф. міжнар. права. Київ: К.І.С. 2014. 960 с.

10. Задорожній О.В. Порухення агресивною війною Російської Федерації проти України основних принципів міжнародного права: монографія. Укр. асоц. міжнар. права, Ін-т міжнар. відносин Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, каф. міжнар. права. Київ: К.І.С. 2015. 712 с.

11. Задорожній О. В. Генеза міжнародної правосуб'єктності України: монографія. Укр. асоц. міжнар. права, Ін-т міжнар. відносин Київ. нац. ун-ту імені Т. Шевченка, каф. міжнар. права. Київ: К.І.С. 2014. 688 с.

12. Мирошниченко В.О. Міжнародне приватне право у схемах і визначеннях. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури. 2018. 152с.

13. Новіцький В.В. Методологія аналізу прав людини та юридичних гарантій їх реалізації. Держава і право. Серія: «Юридичні науки». 2018. Вип. 80. С. 28–38.

14. Новіцький В. Політико-правові механізми захисту прав людини через призму країн Європейського Союзу. Альманах права. Роль правової доктрини у забезпеченні прав людини. 2020. Вип. 11. С. 180–185.

15. Орлова О.О. Катування, нелюдське та таке поводження чи покарання, що принижує людську гідність: розмежування понять. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2017. № 3. С. 62-68.

16. Палант Б. Білль про права (практика застосування). Харків: Право, 2018. 264 с.

17. Питання й відповіді. European Court of Human Rights Council of Europe. F-67075 Strasbourg cedex. 2019.URL: www.echr.coe.int

18. Резворович К. Р., Пироговська В. О., Ястремська Н.М. Аналіз міжнародних правових норм щодо захисту прав біженців і мігрантів у сучасному світі. *Український політико-правовий дискурс*. № 6 (2024). <https://doi.org/10.5281/zenodo.14289908>

19. Склад Н.М. Типологізація сучасних конфліктів як заходів глобальних трансформацій. Методологічні підходи до вивчення світових війн та тероризму. Глобальна економіка: підручник / за заг. ред. Д.А. Антонюка, А.І. Мокія, І.Г. Бабець. Запоріжжя: ФОП Мокшанов В.В., 2017. 612с. С. 168-204

20. Степаненко К. В. Конвенційний механізм міжнародного захисту прав людини в системі ООН. Альманах міжнародного права. 2018. № 19. С. 107.

21. Тищенко І.О. Конспект лекцій з дисципліни «Міжнародний захист прав людини». Дніпро: ДДУВС МВС України, 2019. 133 с.

22. Фулей Т. І. Застосування практики Європейського суду з прав

людини в адміністративному судочинстві. Київ: ВАІТЕ. 2013. 56 с. URL: www.nsj.gov.ua/files/1378458220130815_A5_Brosh_Seminar_OSCE_Block_1-56.pdf

23. Центр ДКЗС, ОБСЄ/БДПЛ, ООН Жінки. Управління сектором безпеки, реформа сектору безпеки та гендерні питання: збірник інформаційно-методичних матеріалів «Гендерні питання в секторі безпеки». Женева: ДКЗС, ОБСЄ/БДПЛ, ООН Жінки. 2020. 67с.

24. Ястремська Н.М. Міжнародне право та воєнний стан: обмеження та обов'язки держав. Наукові перспективи. - № 2(44) 2024 - с. 1252-1262 [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2\(44\)-1252-1262](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2(44)-1252-1262)

25. Ястремська Н.М., Топчий Г. С., Матвійчук М. А. Особливості правового регулювання міжнародних міграційних процесів та практика їх впровадження в Україні. Юридичний бюлетень. 2022. Випуск 26. С. 32-38. DOI: <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2022.26.04>

26. Ястремська Н.М. Актуальні проблеми розмежування публічного та приватного міжнародного права. *XIII Всеукраїнська науково-практична конференція (з дистанційною участю) «Традиції та інновації розвитку приватного права в Україні: освітній вимір»*, 06 червня 2024 року м. Полтава. с.139-141

27. Ястремська Н.М. Проблеми реалізації міграційної політики: українські реалії та застосування досвіду Європейського Союзу до їх вирішення. *International scientific and practical conference «Legal sciences: research and European innovations» : conference proceedings, April 23–24, 2021. Czestochowa : «Baltija Publishing», 2021. 320 pages. С. 312-315*

28. Ястремська Н.М. Захист прав трудових мігрантів. *Реалізація прав людини у діяльності правоохоронних органів*: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (в авторській редакції), (м. Кривий Ріг, 28 травня 2021 року. Кривий Ріг: ДЮІ МВС України, 2021. 359 с

29. Ястремська Н.М., Журавель О. Я. «Заборона катування – одне із фундаментальних принципів забезпечення прав людини», IV Міжнародна науково-практична конференція *«Модернізація вітчизняної правової системи в умовах світової інтеграції»*, 22-23 березня 2023 року, м. Кропивницький

30. Yastremska, N., Horodetska, M., Shulga, M., Rega, I., Pidbereznykh, I. Effectiveness of European Human Rights Protection Mechanisms in the Context of Military Operations. *Pakistan Journal of Criminology*, 2024, 16(3), pp. 935–948

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> із змінами № 1-рп/2016 від 15.03.2016р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

2. Про міжнародні договори України : Закон України (із змінами, внесеними згідно із Законом 02.01.2020) № 1906-IV від 29.06.2004р. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>

3. Charter of the United Nations and Statute of the International Court of Justice United Nations, New York Office of Public Information 1972. URL:

<https://treaties.un.org/doc/publication/ctc/uncharter.pdf>

4. Статут Організації Об'єднаних Націй від 26 червня 1945 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text

5. Статут Міжнародного Суду ООН від 26 червня 1945 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text

6. Паризька хартія для нової Європи від 21 листопада 1990 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_058#Text

7. Віденська Конвенція про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#Text

8. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй від 24 жовтня 1970 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_569#Text

9. Заключний акт Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 1 серпня 1975 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_055#Text

10. Положення про Комісію міжнародного права від 21 листопада 1947 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_a01#Text

11. Загальна декларація прав людини (резолюція 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН (10 грудня 1948 р.)). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text

12. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16.12.1966 (Редакція станом на 19.10.1973). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text

13. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (19 грудня 1966 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text

14. Европейская конвенция по правам человека (измененная и дополненная Протоколом № 11). *Strasbourg : Directorate General of Human Rights Council of Europe*. 2001. 60 с. (Серия Европейских договоров)

15. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : з поправками, внесен. відповідно до положень Протоколів №№ 11 та 14 з Протоколами №№ 1, 4, 6, 7, 12 та 13). *Право України*. 2010. № 10. С. 215–233.

16. Європейська соціальна хартія 1961 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_300#Text

17. Декларація про недопущення інтервенції та втручання у внутрішні справи держав від 9 грудня 1981 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_a33#Text

18. Декларація про посилення ефективності принципу відмови від погрози силою або її застосування в міжнародних відносинах від 18 листопада 1987 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_571#Text

19. Про правонаступництво України: Закон України №1543-XII від 12 вересня 1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1543-12#Text>

20. Договір про правонаступництво щодо зовнішнього державного боргу та активів Союзу РСР від 4 грудня 1991 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_155#Text

21. Угода про доповнення до Договору про правонаступництво щодо

зовнішнього державного боргу та активів Союзу РСР від 13 березня 1992 р.
URL:

22. Угода про правонаступництво стосовно державних архівів колишнього Союзу РСР від 6 липня 1992 р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU92320>

23. Угода між Україною і Російською Федерацією про врегулювання питань правонаступництва стосовно зовнішнього державного боргу та активів колишнього Союзу РСР від 9 грудня 1994 р. (чинності не набула). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/643_055#Text

24. Fifty-ninth session Agenda item 55. Follow-up to the outcome of the Millennium Summit Note by the Secretary-General Kofi A. Annan. United Nations Doc.: A/59/565,2 December 2004. Para 5. URL: https://www2.ohchr.org/english/bodies/hrcouncil/docs/gaA.59.565_En.pdf

25. A more secure world: our shared responsibility. Report of the High-level Panel on Threats, Challenges and Changes. United Nations General Assembly Doc.: A/59/565, 2 December 2004, 302 pages. URL: https://www.un.org/ar/peacebuilding/pdf/historical/hlp_more_secure_world.pdf

26. Декларация тысячелетия Организации Объединенных Наций. Утверждена резолюцией 55/2 Генеральной Ассамблеи от 8 сентября 2000 года. URL: <http://www.un.org/russian/document/declarat/summitdecl.htm>

27. Доклад Генерального секретаря «Ассамблея тысячелетия Организации Объединенных Наций: тематические рамки саммита тысячелетия». URL: <http://www.un.org/russian/document/declarat/summitdecl.htm>

28. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН А/68/L.39 dsl 7 березня, 2014р. (Шістдесят восьма сесія) щодо територіальної цілісності України 1060731. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU00044.html

29. Проект статей про відповідальність держав за міжнародно-протиправні акти, прийнятий Комісією міжнародного права ООН в 2-му читанні 3 серпня 2001р. URL: [http://www.un.org/law/ilc/texts/State responsibility_](http://www.un.org/law/ilc/texts/State%20responsibility_articles(r).pdf)

30. Конвенція про припинення злочину апартеїду та покарання за нього від 30 листопада 1973 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_149#Text

31. Резолюція 95 (I) Генеральної Асамблеї ООН «Ствердження принципів міжнародного права, що визнані Статутом Нюрнберзького трибуналу» від 11 грудня 1946р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_910#Text

32. Статут Міжнародного військового трибуналу для суду та покарання головних військових злочинців європейських країн «осі» від 08 серпня 1945 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_201#Text

33. Римський Статут Міжнародного кримінального суду від 17 липня 1998 р. *Український часопис міжнародного права*. 2002. № 1. С. 73-121.

34. Женевська конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях (ЖК I) від 12 серпня 1949 року. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_151

35. Женевська конвенція про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії зі складу збройних сил на морі (ЖК II) від 12 серпня 1949 року. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_152

36. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими (ЖК III) від 12 серпня 1949 року URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_153

37. Женевська конвенція про захист цивільного населення під час війни (ЖК IV) від 12 серпня 1949 року. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_154

38. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_199

39. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру (Протокол II), від 8 червня 1977 року. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_200

40. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується прийняття додаткової відмітної емблеми (Протокол III), від 8 грудня 2006 року. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_g74

41. IV Конвенція про закони і звичаї війни на суходолі та додаток до неї: Положення про закони і звичаї війни на суходолі 1907 року. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_222

42. Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього 1948 року. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_155

43. Конвенція про незастосування строку давності до воєнних злочинів і злочинів проти людства 1968 року. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_168

44. Європейська конвенція про незастосування строків давності до злочинів проти людяності та воєнних злочинів 1974 року. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_125

45. Міжнародна конвенція про боротьбу з вербуванням, використанням, фінансуванням і навчанням найманців 1989 року. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_103

46. Міжнародна конвенція про захист усіх осіб від насильницьких зникнень 2006 року. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_154

47. Елементи злочинів Міжнародного кримінального суду. URL: http://www.un.org/ru/documents/rules/icc_elements.pdf

48. Звіт Офісу (Канцелярії) Прокурора Міжнародного кримінального суду щодо діяльності з попереднього розслідування за 2015 рік. URL: <https://www.icc-cpi.int/iccdocs/otp/OTP-PE-rep-2015-Eng.pdf>

49. Звіт Офісу (Канцелярії) Прокурора Міжнародного кримінального суду щодо діяльності з попереднього розслідування за 2016 рік. URL: https://www.icc-cpi.int/iccdocs/otp/161114-otp-rep-PE_ENG.pdf

50. Звіт Офісу (Канцелярії) Прокурора Міжнародного кримінального суду щодо діяльності з попереднього розслідування за 2017 рік. URL:

https://www.icc-cpi.int/itemsDocuments/2017-PE-rep/2017-otp-rep-PE_ENG.pdf

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. «Законодавство України» (Б. м.: б. и.) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=index>.
2. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Юридична бібліотека [Б. м. : б. и.]. URL: <http://pravo.biz.ua/>
4. URL: <http://www.president.gov.ua> – Президент України.
5. URL: <http://portal.rada.gov.ua>. – Верховна Рада України.
6. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control>. – Кабінет Міністрів України.
7. URL: <http://www.minjust.gov.ua/> – Міністерство юстиції України.
8. URL: <http://mfa.gov.ua/ua> – Міністерство закордонних справ України
- Судова влада України <http://www.ccu.gov.ua/uk/index> – Конституційний Суд України.
9. URL: <http://www.scourt.gov.ua> – Верховний Суд України
10. URL: <http://www.arbitr.gov.ua> – Вищий Господарський Суд України
11. URL: <http://www.vasu.gov.ua> – Вищий Адміністративний Суд України
- Конституційні органи.
12. URL: <http://www.eisil.org/> – Vienna Convention on the Law of Treaties.
13. URL: <http://www.icj-cij.org> – Сайт Міжнародного суду ООН.
14. URL: www.un.org – сайт Організації Об'єднаних націй.
15. URL: <http://legal.un.org/ilc/> – сайт Комісії з міжнародного права ООН.
16. URL: <https://library.un.org>. – сайт бібліотеки ООН.
17. URL: https://ihldatabases.icrc.org/applic/ihl/ihl.nsf/vwTreatiesByCountrySelected.xsp?xp_countrySelected=UA - Інформаційний ресурс Міжнародного Комітету Червоного Хреста щодо міжнародних договорів, стороною яких є Україна
18. United Nations Juridical Yearbook. [un.org>law/UNJuridicalYearbook/United Nations Juridical Yearbooks of the International Law Commission . United Nations Treaty Collection](http://un.org/law/UNJuridicalYearbook/United%20Nations%20Juridical%20Yearbooks%20of%20the%20International%20Law%20Commission) C'est la page d'accueil de la Collection des traités des Nations Unies. 2014 TREATY EVENT: TOWARDS UNIVERSAL PARTICIPATION AND IMPLEMENTATION (23-25 September and 30 September-1 October 2014, United Nations Headquarters in New York). URL: <https://treaties.un.org>.
19. United Nations Legislative Series. The present website will contain the United Nations Legislative Series, providing electronic versions of each of the twentyfive books within this series in both English and French, prepared by the Codification Division of the Office of Legal Affairs of the Secretariat of the United Nations. [legal.un.org>legislativeseries/index.html](http://legal.un.org/legislativeseries/index.html) United Nations Legislative Series